



PATVIRTINTA

Kauno miesto socialinių paslaugų centro direktoriaus

2025 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-53

KAUNO MIESTO SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO 2025-2026 M. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno miesto socialinių paslaugų centro (toliau – Centras) 2025-2026 metų korupcijos prevencijos programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, 2022-2033 metų nacionaline darbotvarke korupcijos prevencijos klausimais, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. XIV-1178, Korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 2-283 ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą.

2. Programa sukurta siekiant kurti korupcijai atsparią aplinką, didinti antikorupcinį sąmoningumą, sistemiškai ir koordinuotai šalinti korupcijos rizikos veiksnius, skatinti nepakantumą korupcijai bei didinti visuomenės pasitikėjimą Centru.

3. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose korupcijos prevencijos veiklą, apibrėžtas sąvokas.

4. Korupcijos prevencija įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:

4.1. teisėtumo – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų ir užtikrinant asmens teisių ir laisvių apsaugą; korupcijos prevencijos subjektai turi užtikrinti, kad savo veiksmais ar neveikimu jie nesudarys sąlygų korupcinio pobūdžio teisės pažeidimams;

4.2. visuotinio – korupcijos prevencijos subjektais gali būti visi asmenys;

4.3. sąveikos – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis subjektams reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą;

4.4. nuolatinumo – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas nuolat tikrinant ir peržiūrint korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimo rezultatus bei teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo atitinkamam subjektui, kuris pagal savo kompetenciją įgaliotas įgyvendinti tokius pasiūlymus;

4.5. skaidrumo – korupcijos prevencijos veikla turi būti vieša ir suprantama, atvira visuomenei;

4.6. asmens teisių apsaugos – korupcijos prevencijos veikla turi būti vykdoma užtikrinant teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugant asmenų teises ir teisėtus interesus, vadovaujantis asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimais;

4.7. įtraukimo – į korupcijos prevenciją įtraukiama pilietinė visuomenė; imamasi priemonių, skirtų darbuotojų antikorupciniam sąmoningumui didinti, teikti visuomenei informaciją apie antikorupcinės aplinkos kūrimą ir skatinti prisidėti prie jos kūrimo.

5. Rengiant Programą atsižvelgta į Centro korupcijos prevencijos 2021-2024 m. programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą, bei 2024 m. atlikto Centro darbuotojų tolerancijos korupcijai indekso tyrimo rezultatus.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

6. Bet koks asmenų, dirbančių biudžetinėje įstaigoje elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar teisės aktuose nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas, siekiant naudos sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant piliečių ir valstybės interesams, yra korupcija. Tai pavojingas ir sudėtingas socialinis reiškiny, darantis žalą teisinei valstybei, visuomenei, keliantis grėsmę žmogaus teisėms, iškreipiantis socialinį teisingumą. Korupcija susijusi su sąžiningumo, etikos, ekonominiais klausimais, nes ji kenkia teisėtai ekonomikai, sąžiningoms prekybos, investicijų ir konkurencijos aplinkybėms ir sąlygoms valstybėje, kelia pavojų valstybės valdymui, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų stabilumui, visuomenės moralei. Siekiant, kad korupcija kuo mažiau trukdytų plėtoti ekonomiką, demokratiją, kurti socialinę gerovę, stiprinti nacionalinį saugumą, didinti viešųjų paslaugų teikimo kokybę, įgyvendinamos įvairios priemonės, padedančios atskleisti ir šalinti korupcijos priežastis, daryti poveikį asmenims, kad atgrasytų nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų.

7. Korupcijos suvokimo indeksas (toliau - KSI) yra vienas iš garsiausių pasaulyje korupcijos suvokimo tyrimų, kuris atskleidžia, kaip pasaulio valstybėms pavyksta kontroliuoti korupciją. Jis parodo, kaip šalyje suvokiama valstybės ar savivaldybių tarnautojų ir politikų korupcija. KSI įverčiai rikiuojasi šimto balų skalėje, kur 100 balų žymi labai skaidrią valstybę, 0 – labai korumpuotą. 2024 m. „Transparency International“ (TI) Korupcijos suvokimo indekso tyrime Lietuvai skirti 63 balai iš 100 galimų ir 32 vieta 180 šalių sąrašė. Lietuva užima 12 vietą tarp Europos Sąjungos (ES) valstybių.

8. 2024 m. sausio – birželio mėnesiais rinkos tyrimų įmonė „Kokybės ekspertai“ atliko tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2023–2024 m.“, kurį inicijavo Lietuvos Respublikos Specialiųjų

tyrimų tarnyba (toliau – STT). Lietuvos gyventojams buvo pateikta 19 aktualių problemų. Korupcija užima penktąją vietą, o kaip svarbesnes problemas gyventojai nurodo didelės kainos/infliaciją, mažus atlyginimus, sveikatos apsaugos problemas ir narkotikų vartojimą. 2023 m. kaip, labai rimtą problemą – korupciją, nurodė 37 % gyventojų, o 2022 m. – 34 % gyventojų. Tyrimo rezultatai parodė, kad:

8.1. 20 % gyventojų mano, kad korupcijos mastai per pastaruosius 12 mėn. sumažėjo, 42 % mano, kad nepakito, o 25 % mano, kad korupcijos mastai Lietuvoje išaugo. Lyginant su 2022 m., buvo daugiau manančių, kad korupcijos mastai sumažėjo (27 %), mažiau galvojančių, kad mastai nepakito (33 %), ir vienu procentiniu punktu daugiau manančių, kad korupcijos mastai išaugo (26 %);

8.2. Atvirame klausime apie korumpuotas įstaigas, gyventojai dažniausiai nurodė gydymo įstaigas (49 %), teismus (42 %), Seimą (40 %), partijas (25 %), savivaldybes (25 %). Visos šios institucijos buvo pirmose vietose ir 2022 m. tyrime, 9 procentiniais punktais pakilo partijų korumpuotumas (2022 m. buvo 16 %), kitų reikšmingų skirtumų nepastebima.

8.3. Tarp gyventojų dažniausiai lankomų institucijų, didžiausias kyšio prievartavimo indeksas (0,12) ir davimo indeksas (0,08) yra respublikinėse ligoninėse ir klinikose. 2022 m. duomenimis, šie indeksai buvo gerokai didesni ir siekė atitinkamai 0,22 ir 0,17. Miestų ir rajonų ligoninėse kyšių prievartavimo indeksas siekia 0,09 (2022 m. buvo 0,18), o kyšio davimo indeksas – 0,05 (2022 m. buvo 0,12). Didžiausi gyventojų pasinaudojimo pažintimis indeksai yra būdingi lankantis žemės duomenų skyriuje (0,24), priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente (0,23), seniūnijose (0,13), socialinės paramos skyriuose (0,1). Populiariausios paslaugos tarp gyventojų yra susijusios su sveikata ir autotransporto priemonių technine apžiūra. Dažniausiai kyšio tikėjosi (prievartavimo indeksas 0,27) ir kyšį davė (davimo indeksas 0,25) esant chirurginei operacijai. 2022 m. šie rodikliai buvo atitinkamai 0,32 ir 0,35.

8.4. 58 % gyventojų žino kur kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį, 2022 m. šis rodiklis taip pat siekė 58 % ir buvo žemiausias nuo 2007 m. 62 % gyventojų, norintys pranešti apie korupcijos atvejį, kreiptųsi į STT. Šis rodiklis yra vienu procentiniu punktu didesnis, lyginant su praeitų metų tyrimu.

9. Įvertinus sociologinių tyrimų duomenis, STT teikiamą analitinę informaciją apie labiausiai korupcijos paveiktas viešojo sektoriaus sritis, korupcinius mechanizmus jose ir kitą viešai prieinamą informaciją, galima teigti, kad Centras nėra priskiriamas prie korumpuotų įstaigų, tačiau siekiant ilgalaikių korupcijos ir kitų pažeidimų prevencijos tikslų, reikia vykdyti kompleksines prevencijos priemones.

III SKYRIUS

VEIKLOS SITUACIJOS ANALIZĖ ANTIKORUPCINIŲ POŽIŪRIU

10. Centro veikla įvairiose srityse, darbo procedūrose reglamentuojama teisės aktais, patvirtintais direktoriaus įsakymais: Vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, Viešųjų pirkimų organizavimo ir kontrolės tvarkos aprašu, Viešojo pirkimo komisijos darbo reglamentu, Vidaus kontrolės tvarkos aprašu, Finansų kontrolės taisyklėmis, Dokumentų valdymo tvarkos aprašu, Korupcijos prevencijos tvarkos aprašu, Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir kontrolės mechanizmo tvarkos aprašu, Informacijos apie pažeidimus teikimo tvarkos aprašu, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo tvarkos aprašu, Tarnybinių automobilių naudojimo tvarkos aprašu, Paramos inicijavimo, gavimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos aprašu, Etikos kodeksu, Darbuotojų samdymo ir išsaugojimo politika, Procedūros neskelbtinos informacijos konfidencialumui, įrašų tikslinimui, paslaugų gavėjo privatumui, orumui ir fizinei neliečiamybei užtikrinti, Fizinio ir psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus bei finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūromis, Rizikos veiksmų vertinimo ir valdymo metodika, Dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo tvarkos aprašu, Informacinių ir komunikacinių technologijų naudojimo bei darbuotojų stebėsenos ir kontrolės darbo vietoje tvarka, Asmens duomenų tvarkymo taisyklėmis, Vaizdo duomenų tvarkymo taisyklėmis, Asmens duomenų saugumo pažeidimų valdymo tvarkos aprašu, Viešojo transporto elektroninių bilietų įsigijimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos aprašu, Transporto organizavimo paslaugos teikimo ir mokėjimo už ją tvarkos aprašu, Socialinės priežiūros (pagalbos į namus) paslaugų organizavimo ir teikimo tvarkos aprašu, Socialinių paslaugų bendruomenei skyriaus dienos socialinės globos asmens namuose paslaugų teikimo tvarkos aprašu, Dainavos dienos globos centro veiklos organizavimo tvarkos aprašu, Šeimos krizių centro vidaus tvarkos taisyklėmis, Socialinių paslaugų teikimo Socialinių paslaugų šeimai skyriaus Šeimos krizių centre tvarkos aprašu, Socialinių paslaugų šeimai skyriaus Šeimos krizių centro vaiko apsaugos politika, Laikinojo apgyvendinimo skyriaus, teikiant laikino apnakvindinimo paslaugą, vidaus tvarkos taisyklėmis, Laikinojo apgyvendinimo skyriaus laikino apnakvindinimo paslaugos skyrimo, teikimo, pratęsimo ir nutraukimo tvarkos aprašu, Laikinojo apgyvendinimo skyriuje teikiamos psichologinės pagalbos tvarkos aprašu, Laikinojo apgyvendinimo skyriaus socialinio darbo organizavimo su socialinę riziką patiriančiais asmenimis tvarkos aprašu, Laikinojo apgyvendinimo skyriaus vidaus tvarkos taisyklėmis, Skyrių nuostatais ir darbuotojų pareigybės aprašymais. Vadovavimasis išvardintais teisės aktais padeda darbuotojams priimti sprendimus įvairiose situacijose, siekiant nešališkumo, veiklos sričių skaidrumo bei mažina korupcijos rizikas.

11. Centre korupcija galima šiose veiklos srityse:
 - 11.1. formuojant personalą;
 - 11.2. įgyvendinant teisės aktais pavestas funkcijas;
 - 11.3. organizuojant ir vykdant viešųjų pirkimų procedūras;
 - 11.4. atliekant socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir paslaugų teikimo funkcijas;
 - 11.5. vertinant asmens galimybes pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus savarankiškai ar naudojantis pagalba konkrečioje srityje;
 - 11.6. pildant individualios pagalbos poreikio klausimyną;
 - 11.7. vykdant atvejo vadybos funkcijas ir koordinuojant atvejo vadybos procesus.
12. Centras 2021-2024 metais vykdė Centro korupcijos prevencijos programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą, patvirtintą Centro direktoriaus 2020 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-66. Programos tikslas – nustatyti ir šalinti korupcijos Centre prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir efektyvesnę Centro sprendimų ir procedūrų skaidrumą, viešumą ir atskaitingumą visuomenei.
13. 2024 m. atlikto Centro darbuotojų tolerancijos korupcijai tyrimo rezultatai rodo, kad darbuotojai vieningai vertina korupciją kaip žalingą reiškinį – 150 (98,7 %) darbuotojų mano, kad ji daro neigiamą poveikį visuomenei ir šalies ekonomikai. Dauguma darbuotojų žino, kur kreiptis pastebėję galimą korupcijos atvejį, tačiau nemaža dalis – 62 (40,8 %) apklaustųjų vis dar dvejoja, ar praneštų, todėl aktualu stiprinti pasitikėjimą pranešimo sistemomis, užtikrinti informuotumą apie pranešėjų apsaugą bei skaidrumo principų taikymą. Tyrimas parodė, kad realių korupcijos apraiškų Centre darbuotojai beveik nėra patyrę, tačiau kaip jautriausia sritis įvardijamas viešųjų pirkimų organizavimas. Efektyviausiomis priemonėmis kovojant su korupcija darbuotojai laiko visuomenės švietimą ir korupcijos atvejų viešinimą.
14. Korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir tarnybinių nusižengimų Centre nustatyta nebuvo.
15. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba nėra atlikusi korupcijos rizikos analizės Centre.

IV SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI, SIEKIAMI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

16. Programos tikslas – kurti korupcijai atsparią aplinką, užtikrinti veiksmingą ir nuoseklų korupcijos prevencijos ir jos kontrolės sistemos funkcionavimą Centre.
17. Programos uždaviniai:
 - 17.1. atsižvelgiant į galiojančius teisės aktus ir korupcijos prevencijos rekomendacijas, tobulinti korupcijai atsparios aplinkos Centre kūrimo teisinį reglamentavimą;

17.2. didinti darbuotojų pasitikėjimą pranešimo apie pažeidimus galimybėmis, atnaujinant teisinę bazę ir viešai skelbiant informaciją apie pranešimo procedūras;

17.3. užtikrinti Centro dirbančio personalo patikimumą, didinti darbuotojų atsparumą korupcijai, antikorupcinį sąmoningumą, netoleranciją korupcijai;

17.4. užtikrinti Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių intereso derinimo įstatymo (toliau – VPIDĮ) nustatytų prievolių, susijusių su privačių interesų deklaravimu, viešųjų ir privačių interesų tinkamu derinimu, vengiant galimų interesų konfliktų, vykdymą;

17.5. stiprinti skaidrumą ir korupcijos prevenciją viešųjų pirkimų srityje;

17.6. užtikrinti veiksmingą numatytų kovos su korupcija priemonių įgyvendinimą.

18. Programa siekiama tokių rezultatų:

18.1. Stiprinti darbuotojų pasitikėjimą pranešimo apie pažeidimus sistemomis:

18.1.1. Atnaujinti pranešimų teikimo tvarką, užtikrinant aiškią ir patikimą pranešimų sistemą;

18.1.2. Informacija apie pranešimų teikimo būdus prieinama Centro interneto svetainėje;

18.1.3. Ne mažiau kaip 85 % darbuotojų apklausose nurodo, jog žino, kur ir kaip gali pranešti apie pažeidimus.

18.2. Užtikrinti interesų konflikto prevenciją:

18.2.1. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimu įvertinta ar socialinio darbo organizatoriaus pareigybei taikomi interesų derinimo reikalavimai.

18.3. Stiprinti korupcijos prevenciją viešųjų pirkimų srityje:

18.3.1. Viešųjų pirkimų planas, biudžeto vykdymo ir finansinės ataskaitos paskelbtos Centro interneto svetainėje;

18.3.2. Ne mažiau kaip 80 % nuo visos einamųjų metų pirkimų vertės įvykdoma per CVP IS ir CPO LT arba naudojantis galiojančiomis Kauno miesto savivaldybės administracijos sudarytomis preliminariosiomis sutartimis;

18.3.3. Atnaujintas Centro viešųjų pirkimų organizavimo ir kontrolės tvarkos aprašas;

18.3.4. Viešųjų pirkimų procesas tapo skaidresnis ir labiau kontroliuojamas.

18.4. Tobulinti socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir kontrolės mechanizmą:

18.4.1. Atnaujintas Socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir kontrolės mechanizmo tvarkos aprašas;

18.4.2. Padidėjęs skaidrumas socialinių paslaugų teikimo srityje.

18.5. Didinti darbuotojų sąmoningumą korupcijos prevencijos klausimais:

18.5.1. Parengtas ir patvirtintas Antikorupcinio elgesio kodeksas;

18.5.2. Darbuotojams periodiškai (ne rečiau kaip 1 k./pusmetį) teikiama informacija apie korupcijos prevenciją;

18.5.3. Ne mažiau nei 90 proc. darbuotojų dalyvavo mokymuose korupcijos prevencijos tema.

18.6. Užtikrinti plano vykdymo kontrolę ir atskaitomybę:

18.6.1. Nuolat koordinuojamas ir kontroliuojamas plano įgyvendinimas;

18.6.2. Atlikta priemonių plano vykdymo analizė ir apibendrinta informacija apie įgyvendinimą pateikta Centro direktoriui (1 kartą per metus).

19. Programos efektyvumas vertinamas pagal priemonių įgyvendinimo terminų laikymąsi, numatytų rezultatų pasiekimą ir rodiklių atitikimą Programos įgyvendinimo plane nustatytiems dydžiams.

V. SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS IR ATSKAITOMYBĖ

20. Programa įgyvendinama pagal Centro 2025-2026 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, kuris nustato korupcijos prevencijos priemones, jų įgyvendinimo terminus bei vykdytojus.

21. Programoje numatytų priemonių įgyvendinimą kontroliuoja Centro direktorius, priemonių įgyvendinimą koordinuoja Centro direktoriaus pavaduotojas socialiniams reikalams ir Centro direktoriaus įsakymu paskirti asmenys, atsakingi už korupcijos prevencijos įgyvendinimą Centre.

22. Centro direktoriaus įsakymu paskirti asmenys, atsakingi už korupcijos prevencijos įgyvendinimą Centre reguliariai vykdo programos ir jos įgyvendinimo priemonių plane numatytų priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą bei atsižvelgdami į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius įtakos Programos plano priemonių įgyvendinimui, informuoja Centro direktorių.

23. Programa bei jos įgyvendinimo priemonių planas atnaujinamas keičiantis teisės aktams, reglamentuojantiems korupcijos prevenciją, taip pat direktoriaus nurodymu.

24. Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas, atsižvelgiant į dalykinius Centro darbuotojų ir paslaugų gavėjų pasiūlymus, gali būti tikslinami direktoriaus įsakymu.

VI. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Su Centro direktoriaus įsakymu patvirtinta Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planu visi Centro darbuotojai supažindinami Dokumentų valdymo sistemos „Kontora“ priemonėmis arba pasirašant.

26. Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas skelbiami Centro interneto svetainėje www.kaunospc.lt.
